

poveduje pisatelj o svojem potovanju po Albaniji od Skadra doli do Janine in Preveze in na drugi strani od Prizrena v Skadar. Nato sledi poglavje o ustroju katoliške cerkve v Albaniji in končno najvažnejše: o razmerah v Albaniji, o narodnih običajih, o narodnih pesmih in pregovorih ter o sodobni književnosti. Kakor njih dežela, tako so tudi Albanci v kulturnem oziru nekak izoliran narod; drže se starih običajev in narodne tradicije, slično kakor ostali balkanski narodi. A pogrešajo še vedno neodvisnosti, do kakršne so se povzpeli že drugi narodi na Balkanu. In prav v tem oziru nam pisatelj na več mestih odkriva, da si žele Albanci avstrijske uprave (str. 30) ali vsaj krščanskega vladarja: „Dok se velevlasti natežu in nadmudruje medju sobom, mi jadni Albanci ostadosmo u ovom žalosnem stanju, gdje su se oko nas oslobodile ropstva sve druge posestrime zemlje!“ (str. 55). V prosveti so daleč zaostali; krvna osveta, pobratimstvo, „besa“ (irdna vera) itd., vse to živi še tako čvrsto kakor pred tisoč in več leti med starimi Ilirci. Krščanski nazori so čudno pomešani z moslimskimi in nekrščanskimi. Tujo stvar ti Arbanas rad ukrade, a za živ krst ti posta ne prekrši; za malenkost ti ubije človeka, a prav tako je pripravljen, dati svoje življenje za vero, če mu jo kdo žali; prešuštvo smatra za velik zločin, a dve ženi imeti mu ni greh (str. 106). Narodne pesmi proslavljajo junaka Jurija Kastriotića Skenderbega, ki jim je pravi kraljevič Marko srbske narodne poezije. Končno par pregovorov kot vzor albanščine: E dretta ri si voj mi uj. (Resnica plava ko olje na vodi.) — Pi rakii e men mos pi. (Pij žganje, a pameti ne popij!) — Lergħ syve, lergħ zemret. (Daleč od oči, daleč od srca.) — Knjigi je dodana zemljepisna karta albanskega ozemlja, ki pa ne stoji na višku sedanje kartografske tehnike.

J. Wester.

† **Dr. Edvard Volčič.** Nepričakovano nam je došla iz Novega mesta tužna vest, da je dne 22. novembra 1911 umrl za srčno kapjo deželnosodni svetnik dr. Ed. Volčič, v starosti triinpetdesetih let. S trnjem je bila posuta pot njegovega življenja; v neumornem delu je iskal utehe, in vsi ki smo ga poznali, smo ga spoštovali in občudovali njegov idealizem. Na vseh postajah svojega službovanja se je dejanski zanimal za družabno in gospodarsko življenje, snoval je posojilnice, v Ljubljani je deloval v odboru „Glasbene Matice“, v Novem mestu je ustanovil matično glasbeno šolo, ki pa ni imela zaželjenih uspehov. — Volčič je bil literarno jako delaven. Svoje spise razne vsebine je priobčeval v „Slov. Narodu“, v „Letopisu“ Mat. Slovenske, v starejšem „Slovanu“, v „Kmetovalcu“ in drugod. Največje pa so njegove zasluge za slovensko pravno literaturo; najboljše svoje moči je posvetil društvu „Pravniku“ in njegovemu glasilu, mesečniku „Slovenski Pravnik“. Za „Zbirko avstrijskih zakonov v slovenskem jeziku“ je priredil tri knjige: Civilnopravne zakone (IV), Zakone o javnih knjigah (V) in Predpise o nespornih pravnih stvareh (VI). Razen tega je osnoval „Poljudno pravno knjižnico“ za širše občinstvo, ki je dospela do 16. zvezka. Nekaj njegovih pravnih zbirk je izšlo tudi v hrvatski prireditvi. Več let se je Volčič resno bavil z našo pravno terminologijo. Nekatere izraze je „Zvonov“ kritik zavrnil

(1911, str. 217, 609), kar je dalo povod manjši jezikoslovni praski. — Naj ne ostanejo mnoge žrtve vztrajnega in nesebičnega delavca ter njegovega založnika brezplodne! Časten mu spomin!

† **Martin Petelin**, umrl 30. nov. 1911 v Ljubljani, zasluži kot primerno strogo a jasen profesor in nekaj let vestno in natančno svoj posel izvršujoč blagajnik naše šolske družbe sv. Cirila in Metoda, da posvetimo par vrstic njegovemu spominu. Dovršivši vseučiliške študije je bil vstopil v jeseni 1885 za suplenta na državni gimnaziji v Ljubljani. Ko je oskrboval profesor A. Bartel s sodelovanjem nekaterih stanovskih tovarišev tretjo pomnoženo in popravljeno izdajo Janežičevega nemško-slovenskega ročnega slovarja, je bil kot sotrudnik pri tem podjetju udeležen tudi pokojni Petelin. Leta 1892. je bil nameščen na novomeški gimnaziji, a leta 1897. premeščen na ljubljansko prvo. V zadnjem letnem poročilu, ko je bil še v Novem mestu (1896/97) je bil začel s priobčevanjem kataloga učiteljske knjižnice (nadaljeval ga je po njegovem odhodu prof. Virbnik). V Ljubljani se je prof. Petelin posvetil sodelovanju pri Ciril-Methodovi družbi in je pri 15. skupščini v Radovljici že poročal o družbinih računih za upravno leto 1899. Enako poročilo je imel pri 16. skupščini v Mariboru in pri 17. skupščini v Ilirski Bistrici. Poslej je sicer še vodil družbine račune, toda poročilo o računih je pri 18. skupščini v Litiji podal v njegovem imenu g. Ivan Svetina in pri 19. skupščini v Žalcu je radi bolehnosti oficijelno dal prijaviti svoj odstop od blagajništva. Bolehati je bil začel 1900 in je 3. novembra tiste jeseni dobil dopust in se podal v Dubrovnik (Gruž) iskat zdravja v milejšem podnebjju; toda namesto, da bi ostal tam do pozne pomladi in popolnoma izrabil svoj dopust, se je vrnil, ko smo imeli še tukaj sneg in zimo, in je tako precej izkazil namen dopusta in vidni vpliv južnega podnebjja. V jeseni 1901 je zopet nastopil službo in vzdržal skozi 5 semestrov, a v drugem semestru 1904 ga je bolehavost zopet prisilila na dopust; toda že v jeseni 1904 se je zopet posilil v službo ter jo z velikim napörom opravljal še nad tri semestre, da so ga poslali 30. aprila 1906 iznova na dopust in po nad dveletnem dopustu, ker ni bilo upati na izdatno zboljšanje ali popolno ozdravljenje, naposled v stalni pokoj, ki ga je vžival nad tri leta. V večni pokoj naj mu sledi blag spomin!

† **Rudolf Vrabl**. Na Vranskem v Savinjski dolini je po dolgem bolehanju dne 13. decembra 1911 umrl R. Vrabl, plemenit učitelj in kremenit značaj. Rodil se je 1. 1877. pri Sv. Miklavžu v Slov. goricah, učiteljišče je dovršil v Ljubljani, kjer je bil do leta 1903. suplent na mestnih ljudskih šolah. Nato je služboval osem let na Vranskem; bil je predsednik „Savinjskega učiteljstva društva“ ter vranske Ciril-Methodove podružnice. Vrabl se je odlikoval tudi kot mladinski pisatelj. V letih 1900–1904. je izdal pet knjižic: Božično darilo, Sveta noč, Vstajenje, Čujte nas, Izgubljena sreča in je bil marljiv dopisnik raznim listom. — Daljši nekrolog mu je posvetil „Učiteljski Tovariš“ v zadnji številki lanskega letnika.

„Slovenski ilustrovani tednik“ je poklonil svojim novim plačujočim naročnikom za nagrado slike Prešerna, Gregorčiča in Jurčiča. Slike so v dvobarvnem tisku lično izvedene in primerne za šole, javne in privatne salone. Lepi ideji želimo mnogo uspeha, saj je naročnina (celotna 8 K, polletna 4 K) za bogato ilustrovani list razmeroma nizka.

